

Tina Askanius

**"Öresundsregionen som imaginär plats och utopiskt gränsland:
Den dansk-svenska publikens upplevelse av tv-serien *Bron*"**

ur

Markus Idvall, Anna Palmehag & Johan Wessman (red.)

CHECKPOINT 2020 - Människor, gränser och visioner i Öresundsbronns tid
(2020)

Serie: Centrum för Öresundsstudier nr 40, ISSN: 1651-775X

Upplaga för elektronisk publicering för forsknings-, utbildnings- och
biblioteksverksamhet och ej för kommersiella ändamål.

Publicerad med tillstånd från Makadam förlag.

DOI: 10.37852/oblu.374.c933

ISBN 978-91-7061-306-7 (tryck)

ISBN 978-91-7061-806-2 (PDF)

Makadam förlag, Göteborg & Stockholm

www.makadambok.se

Edition to be published electronically for research, educational and library
needs and not for commercial purposes.

Published by permission from Makadam Publishers.

DOI: 10.37852/oblu.374.c933

ISBN 978-91-7061-306-7 (print)

ISBN 978-91-7061-806-2 (PDF)

Makadam Publishers, Göteborg & Stockholm, Sweden

www.makadambok.se

Denna Creative Common-licens betyder att du som använder verket måste erkänna
ovanstående som upphovspersoner; att spridning av texten är tillåten, men endast
i icke-kommersiella sammanhang; att verket inte får bearbetas.

ÖRESUNDSREGIONEN SOM IMAGINÄR PLATS OCH UTOPISKT GRÄNSLAND

DEN DANSK-SVENSKA PUBLIKENS
UPPLEVELSE AV TV-SERIEN *BRON*¹

Tina Askanius

”Nordic noir” har blivit enormt populär runtom i världen de senaste åren, som en specifik underavdelning till deckargenren. En särskild anledning till det är att ”Nordic noir” ger ”socio-politiska insikter och målar upp en komplex bild av det skandinaviska samhället och sprickorna i dess demokratiska ideal”.² Tv-serien Bron, som utspelar sig i gränslandet mellan Sverige och Danmark, är ett relevant exempel på denna alltmer populära genre. I dramaserien spelas huvudrollen av Öresundsbron, som vi firar och granskar i denna bok.

Bron utspelar sig i den integrerade Öresundsregionen mellan Danmark och Sverige, vars faktiska, fysiska plats har en mycket aktiv roll både i seriens berättelse och i publikens engagemang i den. I denna essä intresserar jag mig särskilt för hur publiken, i sin inlevelse, upplever och föreställer sig Öresundsregionen och den ikoniska bro som – på olika sätt – sammanbinder denna region. Analysen visar hur publiken interagerar med och reflekterar över komplexiteten i samtida skandinaviska samhällen och det ”politiska drömskapet” (*political dreamscape*)³ i en gränslös Öresundsregion, via sin inlevelse i och sina tolkningar av dramaserien. Studien utgår från 113 djupintervjuer med seriens tittare. Den ställer frågan hur Öresundsregionen och Öresundsbron, som i *Bron* skildras som en utopisk ”plats för fantasin”,⁴ skapar en känsla av samhörighet och medborgarengagemang i Danmark och Sverige.⁵ Jag börjar med att introducera några nyckelbegrepp och idéer, som jag sedan kommer att utveckla mer i detalj i analysen.

När det gäller tv-publiken kan vi förstå medborgarengagemang som ett sätt att beteckna både implicita och explicita uttalanden om olika former av gemenskap, vare sig dessa är nationella, regionala eller tvärkulturella. I ett försök att förstå publikens

Den ikoniska Öresundsbron spelar huvudrollen i tv-serien Bron och förankrar den på en mycket specifik plats och i ett regionalt landskap.

samhällsengagemang i relation till konstruktionen av Öresundsregionen,⁶ där dramat utspelar sig som en form av gränsöverskridande, tvärkulturellt platsskapande, inspireras jag av två begrepp. Dessa härrör ur en tankelinje inom kulturstudier med fokus på regionbyggande i olika integrerade gränsområden runtom i Europa. Jag ser dessa gränsområden som ”politiska drömskap” och de människor som lever där som ”regionauter”, som skapar ett slags gränsöverskridande identitet.⁷ Som medievetaren Pei-Sze Chow påpekar är *Bron* den första stora tv-produktion som särskilt behandlar, representerar och omskapar tvärkulturella möten i denna transnationella region, liksom också den rumsliga upplevelse som möjliggörs av Öresundsbron som länk mellan de två länderna.⁸ Hennes forskning visar hur serien, både som produktion och berättelse, skildrar svårigheterna och motsägelserna i skapandet av en sammanhängande

Öresundsidentitet. Mitt bidrag undersöker vilka gensvar dessa försök att inge en känsla av Öresundsidentitet faktiskt får hos publiken.

Publikens känsla av att tillhöra ett utopiskt gränsland

”Nordic noir” som genre är generellt förknippad med en seriell snarare än episodisk narrativ struktur. Normalt spänner den över ett stort antal avsnitt, ofta över flera säsonger. Detta gör att den centrala mordgåtan fungerar som en katalysator för ett antal sidoberättelser och andra teman.⁹ Ett seriedrama som *Bron*, som sträcker sig över fyra säsonger och totalt 38 avsnitt, möjliggör en intim relation med dramats fiktiva värld och dess karaktärer. Eftersom tv-serier löper under en längre tidsperiod kan en imaginär värld skapas som tittarna kan förhålla sig till, där en känsla av samhörighet uppstår på olika nivåer, exempelvis lokal, europeisk eller transnationell nivå. *Bron* ger tittarna en känsla av tillgång till ett symboliskt samhälle, en värld av samhörighet bortom dem själva. Uttryck för kulturellt medborgarskap som formuleras av publiken omfattar allt från att uppmärksamma de subtila politiska undertonerna i manusets estetiska och berättande kvaliteter till att hänvisa explicit till ”verkliga” och aktuella politiska frågor i Danmark och Sverige.

I det följande behandlas dessa observationer i en analys av hur kulturellt medborgarskap artikuleras kring ett specifikt tema som identifierats i publikens gensvar: känslan av att tillhöra en utopisk plats, en Öresundsregion utan nationella gränser. Jag illustrerar hur några av de utmärkande dragen i serien framkallar känslor av det transnationella, nordiska samhället hos publiken. Det är detta gränsöverskridande samarbets värderingar och ideal som är kärnan i berättelsen. *Bron* väcker hos publiken en önskan om förståelse för olikheter och en utopisk vision av en Öresundsregion utan gränser. Det är en fascinerande och lockande bild av en region som målas upp under fyra säsonger: två länder och två städer smälter samman i ett grått och dimmigt gränsland.

”Malmö och Köpenhamn känns som ett”

Malmö och Köpenhamn känns som ett [...]. Det känns inte som två länder, utan som ett land. Det är mycket vackert skildrat. (Madeleine, 27 år, SE)

Kommentatorer och kritiker har kallat den plats som skildras i serien ”ett Malmö som inte finns” och ”en Öresundsregion som ännu bara är på gång”.¹⁰ Vad de antyder är hur

De båda huvudrollsinnehavarna i säsong tre och fyra av Bron, Thure Lindhardt (som Henrik Sabroe) och Sofia Helin (som Saga Norén), presenterar galapremiären av säsong fyra på plats i Köpenhamn i december 2017. Serien har fått flera efterföljare i andra gränsregioner runt om i världen.

dramat på ett övertygande sätt konstruerar regionen som en friktionsfri utopi där alla kulturella och språkliga barriärer har eliminerats. Publiken reagerar också på hur ”det verkar som att det tar två minuter att åka över bron” (Sara, 46, SE) och hur ”alla förstår varandra, det är orealistiskt” (Eva, 42, SE).

Etnologen Orvar Löfgren betraktar Öresundsregionen som ett politiskt drömskap och påpekar att dessa integrerade transnationella territorier ofta är mer av ett politiskt projekt snarare än en upplevd erfarenhet hos medborgarna i regionen.¹¹ Öresundsregionen existerade åtminstone inledningsvis mer i PR-material, för att locka investerare och turister, än i människors medvetande på båda sidor om sundet. Även om regionen, likt många andra integrationsprojekt runtom i Europa, kan betraktas som ett toppstyrt politiskt projekt, finns det också ett regionbyggande underifrån, *bottom-up*, av vanliga medborgare och människor, som omfattar kreativa och kulturella praktiker av olika slag. I detta bidrag visar jag att en tv-produktion som *Bron*, och publikens

olika sätt att identifiera sig med den fiktiva skildringen av gränslandet mellan Danmark och Sverige, kan förstås som en del av dessa kulturella praktiker där band mellan medborgare knyts över gränserna.

Öresundsregionen är förvisso primärt ett ekonomiskt och politiskt projekt som framhålls av en politisk och ekonomisk elit. Regionen anses vanligen vara en framgångshistoria och betraktades, åtminstone i inledningsfasen av brobygget, som något av ett laboratorium för kulturell och ekonomisk integration inom EU och som "ett experiment i det nya Europa utan gränser".¹² Publiken relaterar tv-serien *Bron* till den strategiska kommunikationen och varumärkesbyggandet kring invigningen av bron runt millennieskiftet, som riktades mot investerare, medborgare och turister, och som under många år påverkat livet i regionen. En ung man reflekterar:

De har lyckats mycket bra med att skildra Malmö och Köpenhamn som en sorts skandinavisk huvudstad. Det känns nästan som att det är en stad. Nästan som ett omfattande marknadsföringsprojekt. Kanske vill du bo i staden där alla dör. Men de skildrar Malmö som Öresundsregionen, som ett. Det känns nästan avsiktligt. Som att Region Skåne har slagit sig ihop med filmskapare och köpt en tv-serie för att skapa den bilden. (Arvid, 23, SE)

En kvinnlig tittare minns mediespektaklet under invigningen av Öresundsbron runt millennieskiftet och kommenterar så här:

Det är verkligen smart. Öresundsbro-konsortiet, varumärket Öresund och alla dessa organisationer som vi har spenderat miljoner på att skapa för att sätta Öresundsregionen på kartan. De måste alla ha fått en hel del hjälp från denna serie. (Ann Marie, 60, SE)

Den lokala publiken, med förstahandsupplevelser av regionens integration, uttrycker intresse för seriens vision, trots att de vet att skildringen inte stämmer med vardagen i regionen. En Öresundspendlare säger: "Jag tycker det känns ungefär som att 'det skulle väl vara bra om det verkligen var så, en liten utopi utan gränser'" (Sara, 46, SE). Det faktum att alla verkar förstå varandra ses som "orealistiskt" och "överkligt". Men tittarna uppskattar det som en "tänk om-kommentar" om regionens potential och framtidsutsikterna för Skandinavien i stort.

Publiken som "regionauter"

Många i den lokala publiken i Malmö- och i Köpenhamnsområdet uttrycker en mycket stark känsla av tillhörighet i en Öresundsgemenskap och av att vara invånare i regio-

nen. De uppskattar det faktum att *Bron* handlar om regionen och att den för omvärlden visar en bild av en internationell metropol och knutpunkt. Många i Skåne betraktar Köpenhamn som sin storstad. Det är särskilt sant i förhållande till, och ofta i opposition mot, Stockholm:

Det betyder så mycket för mig att det är från Öresundsregionen. Dels för att jag tycker att regionen borde visas mer, men också för att det är trevligt att känna igen saker. Jag är trött på att se scener från Stockholm hela tiden. (Sara, 46, SE)

Vi får inte mycket uppmärksamhet i denna region, jämfört med Stockholm. I Stockholm brukar de inte bry sig om frågor som rör den här regionen och de stödjer inte Öresundsregionen. Så jag gillar att serien är härifrån. (Katarina, 50, SE)

Morten (49, SE), entreprenör och affärsman i regionen, beskriver seriens skildring av Öresund:

Det är inte bara ett urbant landskap, det är en metropol. Det skapas en internationell atmosfär i och med att de åker fram och tillbaka över bron. Man vet knappt var man är, vilket land man befinner sig i. När man bor här blir man lite stolt. Jag har ofta undrat om människor i Stockholm får samma känsla.

Malin (36, DK), som arbetar med integrationsfrågor för Migrationsverket i Sverige, menar att de filmiska tekniker som gör att gränserna raderas är särskilt betydelsefulla för hennes eget engagemang i serien:

Det är ett intressant initiativ att försöka väva ihop skandinaviska länder på tv. Man gör det exempelvis med *Skavlan*, som också är ett samarbete. Inte med Danmark, utan mellan Norge och Sverige. Detsamma gäller för *Bron*. Jag kan vara lite påverkad av mitt jobb, men jag tycker att det är positivt att man försöker skapa kopplingar över gränserna och att skapa relationer. För det är ju det de gör – de skapar en vision av en region där människor samarbetar. För mig är det nästan en del av en större diplomatisk strategi. Jag tycker att det är oerhört positivt som ett sätt att försöka utplåna de befintliga gränserna.

En manlig tittare från regionen hävdar samtidigt:

Den urbana miljö eller bakgrund som de använder, där de skildrar Öresundsregionen som en storstad av typ urban djungel, är intressant [...] Jag tycker att bron som en faktisk geografisk referenspunkt gör det trovärdigt och det tar en vidare in i detta imaginära universum. Jag ser detta område i min vardag, Sverige–Danmark-regionen, och det gör att jag identifierar mig med serien. (Lars, 43, DK)

Brons lokala publik i Malmö och i Köpenhamnsområdet uppskattar att tv-serien handlar om regionen och visar upp den som en knutpunkt för omvärlden. Visserligen anser många att det exempelvis är "örealistiskt" och "överkligt" att svenskar och danskar förstår varandra, men samtidigt menar de att den ger en fingervisning om regionens potential.

I detta avseende kan vi delvis förstå de lokala tittarna som vad Löfgren, baserat på ett arbete av Tom O'Dell, kallar kulturella regionauter.¹³ Regionauter är "människor som utvecklar färdigheter och regional kunskap för att använda världen på båda sidor av gränsen".¹⁴ De rör sig både i "de fysiska och mentala landskapen i en region och utforskar skillnader".¹⁵ För den lokala publiken är dramat således en del av en redan existerande, men porös, regional identitet. Där ingår en uppsättning "kollektiva berättelser om vår region" och om hur vi och vår region skiljer sig från andra.¹⁶ Kulturgeografer har hävdade att människor som lever nära en statsgräns förkroppsligar särskilda "hybridiserade gränspassageidentiteter". Detta förhållande refererar till en individ vars liv är inskränkt av gränsovergångar och mångkulturalism i en särskild region.¹⁷ Gränsoverskridande regioner som dessa, hävdar Löfgren, definieras inte bara i termer av fysiska avstånd och transportsystem, utan också av kulturella definitioner av närhet och näbarhet.¹⁸

Ett av sätten som serien skapar denna känsla av närhet och nåbarhet hos publiken är genom den ständiga och snabba resan fram och tillbaka över gränsen och bron. Dessa sekvenser skildrar ofta de två kriminalpoliserna i huvudpersonen Sagas bil, som kör över bron på vad som verkar vara ett fåtal minuter. I denna konstruktion av den imaginära crossover-stadsbilden mellan Malmö och Köpenhamn spelar det ingen roll vilken plats vi är på. Som Hans (44, DK) noterar: ”Jag kan inte alltid se om det är Sverige eller Danmark, men kanske är det inte så viktigt heller, eftersom det är Öresundsregionen de visar.” I slutet av säsong tre har tittarna naturaliserat det tvärkulturella samhället i regionen i en sådan utsträckning att de inte ens märker de gränsöverskridande markörerna: ”Som medborgare i Öresund tycker jag att samarbetet mellan Sverige och Danmark var mycket tydligare i den första säsongen, mindre i den andra, och sedan i säsong tre är det normalt” (Heidi, 47, DK).

Som vi kan se sätter publiken ord på gränsarbetet mellan de två städerna, länderna och huvudpersonerna, och talar om hur linjerna mellan dem är suddiga eller raderade. Liksom de två poliserna och huvudpersonerna är konstruerade som regionauter, som utan ansträngning snabbt korsar nationella territorier i den ”imaginära gränsöverskridande metropolen” i serien,¹⁹ delar publiken en känsla av att vara positionerade som regionauter av serien. Om populärkulturen tillåter oss att fantisera om de ideal och förhoppningar vi har för samhället, vilket har påpekats av medievetarna Joke Hermes och Peter Dahlgren,²⁰ ger producenternas sätt att porträttera regionen som ett framgångsrikt politiskt och tvärkulturellt projekt, samt publikens sätt att uppleva denna skildring, oss sedan möjlighet att redogöra för hur ”utopiska förhoppningar blandas med mer olycksbådande känslor av föraningar om hur kultur och samhälle kommer att utvecklas”.²¹ *Bron* är både en önsketänkande historia om en region och en kritisk kommentar till denna region. Den engagerar således tittarna inte bara i en övertygande ”territorialisering av kultur”²² utan fungerar också som en naturalisering av gränsövergången och idén om ett gränslöst Skandinavien, och, i förlängningen, en gränslös värld.

Gränskontroller och frågan om att stänga Öresundsbron

De osynliga barriärerna i ett tvärkulturellt samhälle med frånvarande gränser, som är så påtagliga i *Bron*, blev under 2016 av publiken alltmer betraktat som något av en paradox i förhållande till verkligheten, där gräns- och id-kontroller infördes mellan Danmark och Sverige som en konsekvens av den så kallade flyktingkrisen 2015. När händelserna började utvecklas i slutet av den tredje säsongen befann sig danskar och svenskar som levde i regionen plötsligt i en politisk kris mellan de två länderna i frågor

som rörde Genèvekonventionerna och hur man skulle samarbeta under det plötsliga inflödet av migranter och flyktingar. Man såg omfattande gränskontroller införas för första gången sedan 1950-talet. Vid tiden för de sista intervjuerna som genomfördes för denna studie var dessa frågor nyhetsstoff och därför ett diskussionsämne bland tittarna: ”Nu är allt annorlunda på grund av gränskontrollerna som har införts.” I en av de senaste intervjuerna säger samma tittare: ”I dag sade regeringen att de kanske kommer att stänga bron” (Julia, 27, DK). Många noterade hur gränskontrollerna mellan Danmark och Sverige var i full kraft. De såg ironi i detta med tanke på temat och visionen i serien, som de hade kommit att älska:

Jag gillar verkligen hur de försöker radera befintliga gränser... Det är intressant att verkligheten är helt motsatt. Nu har vi gränskontroller och det går inte alls att bara åka över bron som [kriminalpoliserna] gör. Det är en riktigt sorglig vändning, och jag önskar att det hade gått i en annan riktning. (Malin, 36, DK)

Bilden av gränsöverskridande samarbete i hjärtat av dramat återspeglade inte längre den politiska verkligheten i regionen. Eftersom en gränslös, integrerad region plötsligt verkade avlägsen, uppmuntrade tittarna producenterna till *Bron* att vidta åtgärder:

Under nästa säsong måste de göra något med dessa gränskontroller. Om de gör en fjärde säsong skulle det vara ett fantastiskt historiskt dokument om vad som händer just nu. De måste göra något på det temat nu när allt detta har hänt i regionen. De kan inte ignorera det! Det håller nog på att skrivas redan! (Måns, 42, SE)

Och tittarnas förväntningar på att Öresundsbron skulle framställas som en plats med en förnyad och förstärkt gräns med säkerhetskontroller, polisbevakning och konflikter uppfylldes verkligen. I fjärde säsongen är luftrummet ovanför Öresund mörkare och dystrare än någonsin tidigare. De två kriminalpoliserna arbetar på ett ohyggligt mordfall då chefen för det danska migrationsverket hittats stenad till döds. Dramat utspelar sig mot bakgrund av flyktingkrisen och iscensätter en efterföljande pandemi av paranoia, populism, polarisering och rasism i båda länderna. Det finns uppenbara överlappningar mellan fiktion och den politiska verkligheten bortom tv-skärmen där europeiska länder har utökat sina befogenheter att deportera migranter och humanitära organisationer rapporterar om ökande extremism och attacker mot migranter vid gränserna. Denna utveckling har fått kritiker att hävda att ”*Bron* förenar inte bara Sverige och Danmark. Den spänner över den värld vi lever i.”²³

Under de fyra säsongerna av Bron byggdes en känsla upp hos publiken av närhet och nåbarhet i Öresundsregionen, där det till slut spelade mindre roll i vilket land varje scen utspelade sig.

Avslutande kommentarer

Publikens inlevelse med serien föränleds huvudsakligen av byggandet av gemenskap och lojaliteter, genom vilka tittarna känner sig sammankopplade. *Bron* positionerar tittarna som medlemmar i en gemenskap som mobiliserar särskilda former av social subjektivitet. Dessa gemenskaper kanske inte är desamma för alla tittare, utan de tar olika former och är i olika storlek, varav jag har belyst en dimension här.²⁴ Publiken har inte en enda identitet som är exklusivt nationell, skandinavisk eller regional. Tittarna konstruerar och ser sig själva som tillhörande olika, överlappande gemenskaper – som danskar, svenskar, skandinaver, Öresundsinvånare, eller kanske alla på en gång. På samma sätt som nationella gränslinjer är porösa och instabila, överlappas de natio-

nella, transnationella eller regionala gemenskaperna som sammanför publiken av *Bron* på dess resa mot ”sökandet efter fantasier och känslor som binder oss samman med varandra”.²⁵

Tittarnas känsla av gemenskap – även om denna naturligtvis uttrycks med olika intensitet – genomsyrar deras upplevelser av serien. I vissa fall är dessa berättelser tve tydligt sammanflätade med marknadsdiskurser om varumärkesbyggande för regionen; publikens beskrivning och språkbruk speglar diskursen som omgärdar regionbyggandet och marknadsföringen av Öresundsregionen. Samtidigt reflekterar tittarna kritiskt över sina egna känslor av en nästan naiv regional stolthet och inlevelse med dessa utopiska berättelser. Dessa dubbla, ibland motstridiga, attityder tyder på att tittarna är medvetna om hur en sådan elitdriven diskurs indirekt kan påverka deras känsla av inkludering och tillhörighet. De tillåter sig att vara helt absorberade av den värld och berättelse som byggs upp i serien och accepterar förutsättningarna som det innebär att hängivet engagera sig i denna medieupplevelse.

Noter

1. Denna text bygger på en syntes av analys och argument som tidigare presenterats i två artiklar: Tina Askanius, "Audience engagement with *The Bridge*. Cultural citizenship, cross-border identities and audiences as 'regionauts'", *European Journal of Cultural Studies*, vol. 22, nr 3, 2017, s. 271–290; Tina Askanius, "It feels like home, this is my Malmö. Place, media location and fan engagement with *Bron*||*Broen*", *Participations. International Journal of Audience Research*, vol. 14, nr 2 (november), 2017.
2. Barry Forshaw, *Death in a Cold Climate. A Guide to Scandinavian Crime Fiction*, Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2012 (min övers.).
3. Orvar Löfgren, "Regionauts'. The transformation of cross-border regions in Scandinavia", *European Urban and Regional Studies*, vol. 15, nr 3, 2008, s. 195–209.
4. Stig Reijnders, *Places of the Imagination. Media Tourism, Culture*, Ashgate, Farnham, 2011.
5. Denna publikstudie är en del av ett större forskningsprojekt om producenter av tv-underhållning och dess publik i Danmark, Sverige och Storbritannien ("Media Experiences", 2013–2016) under ledning av professor Annette Hill. Essän bygger på en omfattande samling av produktionsintervjuer och observationer, kvalitativa djupgående publikintervjuer, fokusgrupper och deltagares observationer. Ur denna större mängd data fokuserar den på intervjuer och fältarbete som bedrivits med 113 publikmedlemmar i Danmark (39) och Sverige (74). Före alla intervjuer och fokusgrupper informerades deltagarna om forskningsprojektet och fick en försäkran om etiska principer, såsom anonymitet och konfidentialitet. Intervjuerna genomfördes fram till att man nådde en teoretisk mättnad då inga fler variationer i data hittades.
6. Var och en av de fyra säsongerna av tv-serien *Bron* utspelas i denna gränsregion. I säsong ett hittas en död person skuren i två delar på bron: en halv kropp på den svenska sidan, andra halvan på den danska sidan. Detta tvingar polisen från de två länderna att samarbeta i mordfallet.
7. Löfgren; Orvar Löfgren & Fredrik Nilsson (red.), *Regionauterna. Öresundsregionen från vision till vardag*, Centrum för Danmarksstudier nr 24, Makadam, Göteborg & Stockholm, 2010.

8. Pei-Sze Chow, "Traversing the Øresund. The transnational urban region in Bron/Broen", *Global Cinematic Cities. New Landscapes of Film and Media*, Andersson, Johan & Webb, Lawrence (red.), Wallflower Press, London, 2016, s. 36–58.
9. Glen Creeber, "Killing us softly. Investigating the aesthetics, philosophy and influence of Nordic Noir television", *The Journal of Popular Television*, vol. 3, nr 1, 2015, s. 21–35.
10. Torbjörn Flygt, "Ett Malmö som inte finns", *Sydsvenska Dagbladet*, 24 november 2013, <https://www.sydsvenskan.se/2013-11-24/ett-malmo-som-inte-finns> (hämtad 14 november 2019).
11. Löfgren.
12. Löfgren, s. 198.
13. Tom O'Dell, "Öresund and the Regionauts. Culture and Cooperation in Europe's Borderlands", Anderson, James, O'Dowd, Liam & Wilson, Thomas M. (red.), *European Studies. An Interdisciplinary Series in European Culture, History and Politics*, Rodopi, Amsterdam, 2003, s. 31–54.
14. Löfgren, s. 196 (min övers.).
15. Ibid.
16. Anssi Paasi, "Region and place. Regional identity in question", *Progress in Human Geography*, vol. 27, 2003, s. 475–485.
17. Eeva-Kaisa Prokkola, Kajsa Zimmerbauer & Frederiika Jakola, "Performance of regional identity in the implementation of European cross-border initiatives", *European Urban and Regional Studies*, vol. 22, nr 1, 2015, s. 104–117.
18. Löfgren.
19. Chow, s. 45.
20. Joke Hermes, *Re-reading Popular Culture*, Blackwell Publishing, Malden, 2005; Peter Dahlgren, "Doing citizenship. The cultural origins of civic agency in the public sphere", *European Journal of Cultural Studies*, vol. 9, nr 3, 2006, s. 267–286.
21. Dahlgren, s. 3 (min övers.).
22. Löfgren, s. 196.
23. Se recension av säsong fyra i Sam Wollaston, "Ultra-violent, bracing but still brilliant", *The Guardian*, 11 maj 2018, <https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2018/may/11/the-bridge-season-four-review-ultra-violent-bracing-but-still-brilliant> (hämtad 14 november 2019).
24. För ytterligare perspektiv på publikt engagemang med serien och analyser av internationell publik, se Annette Hill, "Sense of Place. Producers and Audiences of International Drama", *New Patterns in Global Television Formats*, Aveyard, Karina, Jensen, Pia Majbritt & Moran, Albert (red.), Intellect, Bristol, 2016, s. 281–294.
25. Hermes, s. viii (min övers.).

Referenser

- Askanius, Tina, "Audience engagement with *The Bridge*. Cultural citizenship, cross-border identities and audiences as 'regionauts'", *European Journal of Cultural Studies*, vol. 22, nr 3, 2017, s. 271–290
- Askanius, Tina, "It feels like home, this is my Malmö. Place, media location and fan engagement with Bron||Broen", *Participations. International Journal of Audience Research*, vol. 14, nr 2 (november), 2017

- Chow, Pei-Sze, "Traversing the Øresund. The Transnational Urban Region in Bron/Broen", *Global Cinematic Cities. New Landscapes of Film and Media*, Andersson, Johan & Webb, Lawrence (red.), Wallflower Press, London, 2016, s. 36–58
- Creeber, Glen, "Killing us softly. Investigating the aesthetics, philosophy and influence of Nordic Noir television", *The Journal of Popular Television*, vol. 3, nr 1, 2015, s. 21–35
- Dahlgren, Peter, "Doing citizenship. The cultural origins of civic agency in the public sphere", *European Journal of Cultural Studies*, vol. 9, nr 3, 2006, s. 267–286
- Flygt, Torbjörn, "Ett Malmö som inte finns", *Sydsvenska Dagbladet*, 24 november 2013, <https://www.sydsvenskan.se/2013-11-24/ett-malmo-som-inte-finns> (hämtad 14 november 2019)
- Forshaw, Barry, *Death in a Cold Climate. A Guide to Scandinavian Crime Fiction*, Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2012
- Hermes, Joke, *Re-reading Popular Culture*, Blackwell Publishing, Malden, 2005
- Hill, Annette, "Sense of place. Producers and audiences of international drama", *New Patterns in Global Television Formats*, Aveyard, Karina, Jensen, Pia Majbritt & Moran, Albert (red.), Intellect, Bristol, 2016, s. 281–294
- Löfgren, Orvar, "'Regionauts'. The transformation of cross-border regions in Scandinavia", *European Urban and Regional Studies*, vol. 15, nr 3, 2008, s. 195–209
- Löfgren, Orvar & Nilsson, Fredrik (red.), *Regionauterna. Öresundsregionen från vision till vardag*, Centrum för Danmarksstudier nr 24, Makadam, Göteborg & Stockholm, 2010
- O'Dell, Tom, "Öresund and the Regionauts", *Culture and Cooperation in Europe's Borderlands*, Anderson, James, O'Dowd, Liam & Wilson, Thomas M. (red.), Rodopi, Amsterdam, 2003, s. 31–54
- Paasi, Anssi, "Region and place. Regional identity in question", *Progress in Human Geography*, vol. 27, 2003, s. 475–485
- Prokkola, Eeva-Kaisa, Zimmerbauer, Kajsa & Jakola, Frederiika, "Performance of regional identity in the implementation of European cross-border initiatives", *European Urban and Regional Studies*, vol. 22, nr 1, 2015, s. 104–117
- Reijnders, Stig, *Places of the Imagination. Media Tourism, Culture*, Ashgate, Farnham, 2011
- Wollaston, Sam, "Ultra-violent, bracing but still brilliant", *The Guardian*, 11 maj 2018, <https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2018/may/11/the-bridge-season-four-review-ultra-violent-bracing-but-still-brilliant> (hämtad 14 november 2019)